

— налагоджувати контакт з джерелом, з якого все відбувається, з полем чистої свідомості, оживляти потужний шар внутрішнього творчого потенціалу, таким чином одержуючи підтримку природи,

— привносити більше рівноваги, задоволення і щастя в своє життя.

Результати відповідних досліджень наведені в [3, 7].

Розвиток свідомості, пробудження творчого потенціалу дає більш глибоке розуміння природи речей і разом з традиційним навчанням робить освіту повною, а майбутнього фахівця більш впевненим, продуктивним і успішним у житті.

Література

1. *Александр Ч. Н., Бойер Р. У.* Семь состояний сознания. Перевод с англ. — «Modern Science and Vedic Science», 1988.
2. *Ассаджоли Р.* Психосинтез: теория и практика. М.: REFL-book, 1994.
3. *Базилевич М. Д.* Технології свідомості та проблеми сучасної освіти. Збірник матеріалів 4-ої міжнародної науково-практичної конференції: На порозі нової доби: актуальні моделі освіти та здоров'я. КІП, 27-29.05.2004 р. — С. 4—5.
4. *Блум Ф., Лейзерсон А., Хофстедтер Л.* Мозг, разум, поведение. М.: Мир, 1988.
5. *Махариши Махеш Йоги.* Наука бытия и искусство жития. Трансцендентальная медитация, М., 2000.
6. *Пиз Алан.* Язык телодвижений. М.: Ай Кью, 1995.
7. *Роберт Ротх.* Трансцендентальная медитация. М.: ВУМ, 1994.
8. *Л. Н. Толстой* о литературе. М., 1955.

І. А. Балягіна, старш. викл.,
кафедра педагогіки та психології

РОЗРОБКА ТВОРЧИХ ПРОЕКТІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

У сучасних умовах, умовах розвитку суспільства нового тиру, національна доктрина розвитку освіти в Україні дозволяє виявити наступні тенденції:

— значимість освіти як для індивідів, так і для суспільства;

— необхідність адаптації навчання до запитів і потреб особистості;

— орієнтація навчання на особистість того, хто вчиться, забезпечення можливостей його саморозвитку.

З цього випливає, що найголовнішим в освіті є формування свідомої і відповідальної особистості, яка здатна до здійснення раціонального вибору в різних складних ситуаціях.

Як вважають деякі представники педагогічної науки, систематизований, єдиний науковий підхід, єдині вимоги не тільки не мають сенсу, але й шкідливі, тому що стримують вільний розвиток особистості. Саме процес навчання повинен створювати умови для самореалізації і самовираження людської особистості, яка є унікальною і неповторною.

Для особистості важливіший «потік свідомості», її власні відчуття і переживання, з яких складається своя, хай дещо хаотична, оцінка світу. Для цього в процесі навчання створюються такі навчальні умови, в яких особистість того, хто навчається, мала б можливість реалізувати власні відчуття, власне світосприйняття. Цей підхід лежить в основі індивідуалізації навчального процесу. Розробка системи навчальних завдань різного рівня складності (від репродуктивних до творчих) дає можливість студентам реалізувати свої знання та вміння в повній мірі. Особливо завдання творчого характеру, які передбачають реалізацію таких вмінь, як: запропонувати, створити, змодельовати тощо. Саме вони створюють широкий простір для реалізації індивідуальних здібностей, власного бачення проблеми.

Прикладом таких творчих завдань може бути розробка студентами творчих проектів по методиці викладання економіки. Це індивідуальна письмова творча робота (по типу «есе») на тему: «Власна концепція розвитку економічної освіти в Україні», в якій кожен студент має можливість викласти своє бачення здобутків та проблем економічної освіти в Україні, надати свої пропозиції щодо підвищення рівня економічної культури пересічних громадян.

Також це розробка творчих проектів — «Економічне мислення — основа ефективної економічної поведінки громадянина або Портрет «економічного «українця». Метою цієї роботи є унаочнення та моделювання економічних відносин у суспільстві. На нашу думку, такий метод навчання може допомогти студентам краще зрозуміти певні категорії економічних наук та поряд із традиційними методами поглиблено дослідити нюанси економічних тем. Робота такого типу дозволяє впливати на свідомість студента та розвивати економічне мислення. Проект спонукає

студентів усвідомити роль кожного з них у майбутньому нашої держави; зорієнтувати на важливість та можливість розбудови демократичної та економічно вільної держави. Крім цього, метою цієї роботи є навчити студентів у кожній справі покладатися на себе, не сподіваючись на когось і не шукаючи чужої допомоги, вірити у свої можливості як у повсякденному житті, так і безпосередньо в своїй майбутній економічній діяльності.

На думку студентів, такі завдання є цікавими і ефективними. Ось декілька коментарів студентів третього курсу обліково-економічного факультету після виконання завдання:

«Я вважаю, що ідея творчого висвітлення власного бачення економічного мислення в Україні є досить вдала. Це особисто мені дало можливість виявити себе не тільки з боку вивчення та відображення сухого теоретичного матеріалу, а й через цікаве та гумористичне відтворення різних соціальних ролей у моєму власному виконанні» (Квятківська Н. К.).

«Знання та творчість формують цілісну повноцінну особистість. Під час підготовки та проведення творчого проекту я розкрила як свої творчі якості, так і якості своїх одногрупників. Маса емоцій переповнює після презентації. Побільше б таких цікавинок у навчальному процесі» (Чернікова Г. І.).

До цього ж рівня завдань відноситься розробка студентами моделі проведення навчального заняття з економіки із застосуванням різноманітних інтерактивних методів навчання.

Таким чином, на нашу думку, виконання таких творчих завдань, проєктів є одним з важливих елементів індивідуалізації навчального процесу.

*Л. П. Бортнікова, доц.,
кафедра політекономії ф-ти управління та маркетингу*

РОЛЬ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріально-технічне забезпечення викладання економічних дисциплін є важливою посилкою застосування нових освітніх технологій. Це необхідно як для традиційних (аудиторних) занять, так і для самостійної роботи студентів. Зрозуміло, що недостатній розвиток матеріально-технічної бази значною мірою за-